

**LESOOCHRANÁRSKE
ZOSKUPENIE**

VLK

**výročná správa
2018**

Rada starších

Juraj Lukáč, náčelník LZ VLK

Viliam Bartuš, náčelník LZ VLK Východné Karpaty

Katarína Grichová, náčelníčka LZ VLK Čergov

Zamestnanci

Juraj Lukáč – koordinátor programov

Viliam Bartuš – projektový manažér

Katarína Grichová – projektová manažérka

Mária Hudáková – programový asistent

Milan Krokker – programový asistent

Dagmar Lukáčová – projektová manažérka

Peter Sabo – odborný pracovník

Janka Zajaková – odborná pracovníčka

Externí spolupracovníci

Luboš Leško – hlavný účtovník, správa majetku

Zuzana Kovalová - účtovníčka

Archa

Vlci, medvede, sovy, salamandry, fúzače, dūbníky, tesáre, orly, mnohonožky, stonožky, vretenice, bystrušky, motýle, húsenice, jašterice, vážky, huby, machy, limby, slizovky, lykožrúty, smreky, jarabiny, zemoleze, chvostokoky, pavúky, to všetko vezie koráb v lesoch uprostred Slovenska. Tým korábom sú rezervácie, ktoré sa VLK-u podarilo zachrániť. Rezervácie, ktoré unášajú na veľkých vlnách lesohospodárskej potopy zvieratá, rastliny, plazy i vtáky ako archa Noemova.

Ministri, štátni tajomníci, úradníci všetkých inštitúcií sa roky vyhrážajú amatérom čím sa dá. Trestnými oznámeniami, priestupkovými konaniami či všeličím iným čo im umožňuje naša legislatíva. Za čo? Za monitoring lesov, za značenie rezervácií, za bránenie ťažbe v krásnych lesoch, za zverejňovanie fotografií strelcov vlkov.

V podstate ide len o to, aby niekde nezostali žiadne dôkazy. Aby profesionáli mohli tvrdiť, že keby nebolo ich, bolo by ešte horšie. Preto sa všetci dobre pozerajte. Na lesy v rezervácii Vlčia, na Čergove na Solisku, na Kyjovský prales, na jedľobučiny v Udade, na duby v Biscoch, na roháče v rezervácii Roháčia. Chodte sa pozrieť do Tichej a Kôprovej doliny v Tatrách, do Rysej v Strážovských vrchoch alebo do Suchej doliny v Západných Tatrách. A porovnajte tieto amatérske lesy s profesionálnymi lesmi nad Vyšnou Bocou, v Malužinej, pozrite sa na profesionálne holiny na Vihorlate, Levočských vrchoch, Malých Karpatoch alebo prakticky hocikde inde.

Vlci, medvede, sovy, salamandry, fúzače, dūbníky, tesáre, orly, mnohonožky, stonožky, vretenice, bystrušky, motýle, húsenice, jašterice, vážky, huby, machy, limby, slizovky, lykožrúty, smreky, jarabiny, zemoleze, chvostokoky, pavúky, to všetko vezie koráb postavený amatérmi uprostred Slovenska, unášaný na veľkých vlnách lesohospodárskej potopy ako archa Noemova.

Všetci by sme mali mať preto na pamäti známu historickú pravdu.

Titanic postavili profesionáli.

Noe bol len amatér.

Juraj Lukáč, náčelník

LZ VLK

- VÍZIA
- SYSTEMATICKOSŤ
SMERUJÚCA
K NAPLŇANIU
VÍZIE
- EVOLUČNÉ LESY
- VŠETKO PRE NIČ

O NÁS

Lesoochranárske zoskupenie VLK od svojho vzniku v roku 1993 systematicky pracuje na naplnení vízie záchrany prirodzených lesov.

Za prvky ovplyvňujúce prirodzené lesy považujeme všetky žijúce organizmy, od bakteriálnej úrovne až po charizmatickú megafaunu. Naším cieľom je vytvoriť sieť prísne chránených území, ktoré sme nazvali Evolučné lesy®. Ochrana týchto území je založená na bezzásahovosti, aby v nich všetky živé organizmy mohli žiť nerušený život bez zámerných zásahov človeka. Ich súhrnná rozloha by mala zaberať 10% rozlohy územia Slovenska.

Sídlom VLK-a je planéta Zem, s konkrétnou adresou v Tulčíku.

Od založenia združenia je jeho náčelníkom Ing. Juraj Lukáč. VLK má dva aktívne kmene – VLK Východné Karpaty, ktorý vedie Viliam Bartuš a VLK Čergov, ktorý vedie Mgr. Katarína Grichová.

Činnosť vykonávame v štyroch programoch, a to Zachráňme lesy, Zachráňme dravce, program zameraný na vzdelávanie verejnosti Gaia – náš domov a Abies – vydavateľstvo LZ VLK.

K 31. 12. 2018 mal VLK 889 členov a tisíce podporovateľov. Členovia VLK-a sú aktívni po celom Slovensku. Stretnutia členov sa konajú pravidelne štyrikrát do roka v niektorom zo slovenských pohorí. Od roku 2017 dva krát v roku uskutočňujeme víkendové stretnutia s náčelníkom VLK-a s názvom Zavýjanie, ktoré sú určené nielen členom, ale i podporovateľom a širokej verejnosti.

Aj v roku 2018 sme aktívnou účasťou v správnych konaniach bránili chránené územia pred ťažbou, chémiou či výstavbou, stromy na nelesných plochách pred výrubom, medveďov, ktorí nikomu nespôsobili žiadnu škodu, pred zastrelením. V správnych konaniach s našou účasťou nebola povolená ťažba v 54 rezerváciách s piatym stupňom ochrany. Dosiahli sme legislatívne zmeny požadované v kampani BIOMASAKER zamerané na zrušenie dotácií na biomasu. Pomáhali sme lokálnym komunitám v ochrane ich životného prostredia, organizovali každoročné vzdelávacie semináre Gaia, prednášky pre verejnosť, infostánky, benefičné akcie. Jeden z bodov našej petície Za zmenu zákona o ochrane prírody a to, aby 50 % – 75 % rozlohy národných parkov bolo prísne chránených, sa dostal do štátneho dokumentu Envirostratégia 2030. Vďaka našim aktivitám došlo k zväčšeniu rozlohy území s celoročnou ochranou vlka, bratislavskí poslanci dali súhlas na vyhlásenie navrhovanej Prírodnej rezervácie Pramene Vydrice a bol zastavený odsúhlasený výrub 51 000 stromov na nelesných pozemkoch v katastri obce Raslavice. V novele lesného zákona bola akceptovaná naša požiadavka.

ZACHRÁŇME LESY

Evolučné lesy

Pojem Evolučné lesy® LZ VLK používa pre lesy, do vývoja ktorých nebudú ľudia zasahovať. Našou dlhodobou víziou je dosiahnutie stavu, aby súhrnná rozloha území bez zámerých ľudských zásahov zaberala 10 % rozlohy Slovenska. Aktivity sú rozdelené do dvoch skupín.

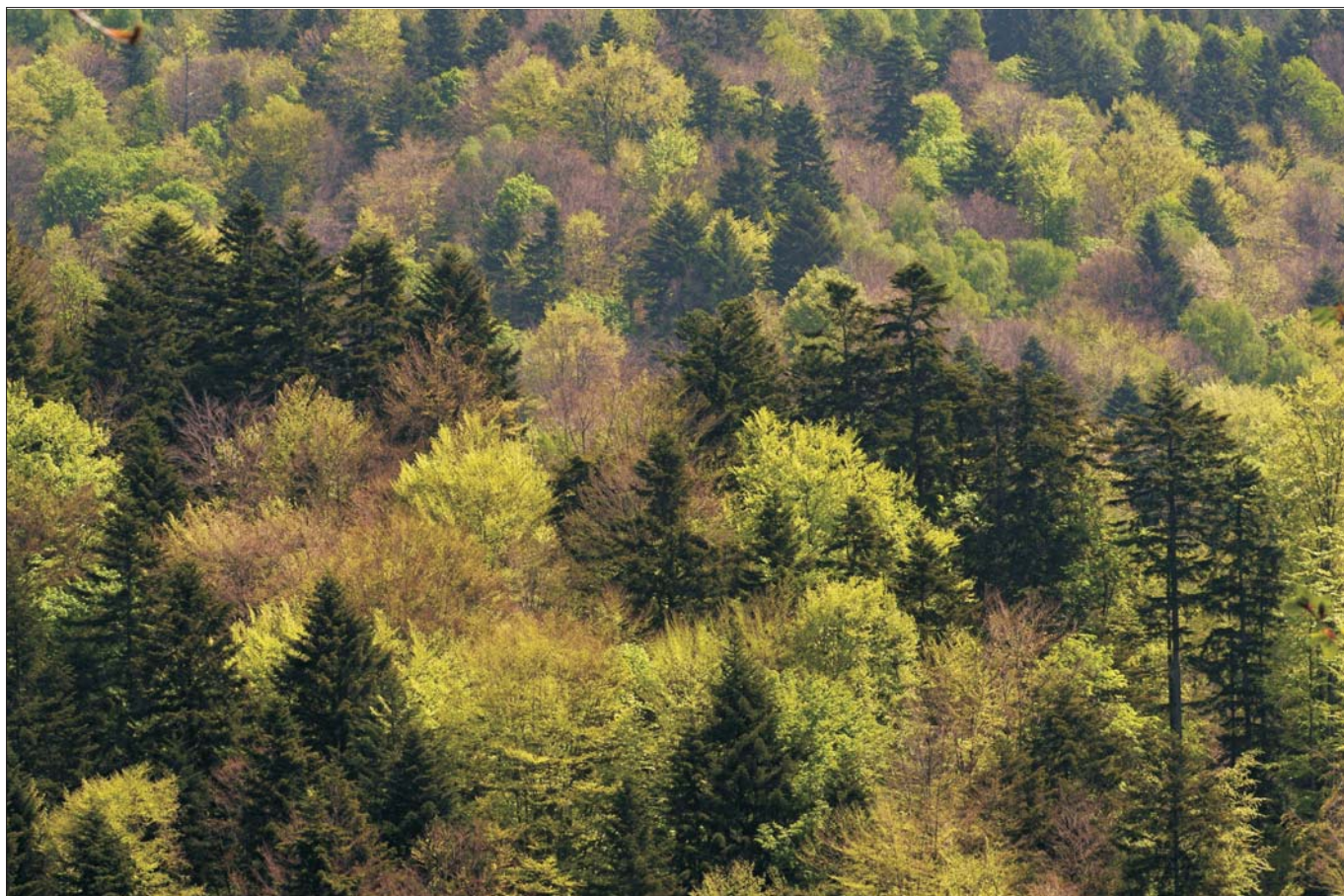
Prvá skupina aktivít je zameraná na zabezpečovanie bezzásahového spôsobu ochrany existujúcich najprísnejšie chránených území. Dôvodom je skutočnosť, že v súčasnosti platná legislatíva v nich umožňuje aj realizovanie zakázaných činností, a to prostredníctvom výnimiek a súhlasov udeľovaných štátnymi úradmi. Preto už od roku 2003 nepretržite a systematicky vstupujeme do všetkých správnych konaní týkajúcich sa týchto území, pripomienkujeme navrhované programy starostlivosti o chránené územia, strategické dokumenty, právne normy. Symbolom týchto aktivít sa stal úspešný boj za záchranu rezervácií Tichá a Kôprová dolina a pojem NIČ, ktorý symbolizuje ochranu prirodzených procesov a nezasahovanie do vývoja prísne chránených území.

Druhá skupina aktivít je zameraná na vytváranie nových bezzásahových území, ktorých súčasťou je aj zabezpečovanie prísnej ochrany území vo vlastníctve LZ VLK. Doposiaľ sa nám podarilo dosiahnuť vyhlásenie dvoch súkromných prírodných rezervácií (SPR) na pozemkoch VLK-a, a to SPR Vlčia a SPR Rysia, výrazne rozšíriť štátne rezervácie Udava a Kyjovský prales, získať do dlhodobého prenájomu 160-hektárový les v NPR Suchá dolina a navrhnúť a presadiť novú štátnu rezerváciu Bisce. V dôsledku našich aktivít poukazujúcich na problém nedostatočnej ochrany UNESCO lokality Karpatských bukových pralesov bola vyhlásená rezervácia Borsukov vrch. Celkovo vďaka našej práci pribudlo 1 070 hektárov prísne chránených území.

V roku 2018 sme pokračovali v aktivitách súvisiacich s vyhlásením tretej súkromnej prírodnej rezervácie s názvom Roháčia, ktorá však na rozdiel od predošlých bude vo vlastníctve fyzických osôb. SPR Roháčia je súčasťou nášho návrhu na vyhlásenie 11 nových rezervácií o celkovej výmere vyše 17 300 ha, ktorý sme v roku 2017 predložili Ministerstvu životného prostredia SR. Všetky tieto územia monitorujeme.

VLK 2018

- **SPRÁVNE KONANIA**
- **AKTIVITY SÚVISIACE S VYHLÁSENÍM TRETEJ SÚKROMNEJ PRÍRODNEJ REZERVÁCIE S NÁZVOM ROHÁČIA**

Lesy v majetku LZ VLK SPR Rysia, SPR Vlčia a prikúpené územia

Súkromné prírodné rezervácie Vlčia (21,24 ha) v Čergove a Rysia (30,49 ha) v Strážovských vrchoch boli vyhlásené 1. apríla 2004. Predmetom ich ochrany sú prirodzené procesy a ochrana celého geobiologického spoločenstva.

Les v Čergove VLK kúpil vďaka ľuďom z 19 krajín, ktorí prispeli symbolickou kúpou stromu v rámci projektu Kúp si svoj strom. V roku 2018 sme na rozširovanie Vlčej získali 474 príspevkov o celkovej sume 30 111,63 € a 59 841,99 Kč. Medzi dlhodobých podporovateľov patria napríklad i žiaci a učitelia zo ZŠ M. R. Štefánika v Ivanke pri Dunaji, ktorí si svoj prvý strom kúpili v roku 2005 a v roku 2018 sa stali symbolickými majiteľmi 26. stromu.

V roku 2018 sme prikúpili 8,71 ha lesných pozemkov v oblasti Soliska za 39 591,69 €.

Ku koncu roka 2018 vzrástla celková rozloha pozemkov vo vlastníctve VLK-a v Čergovskom pohorí na 84,52 ha.

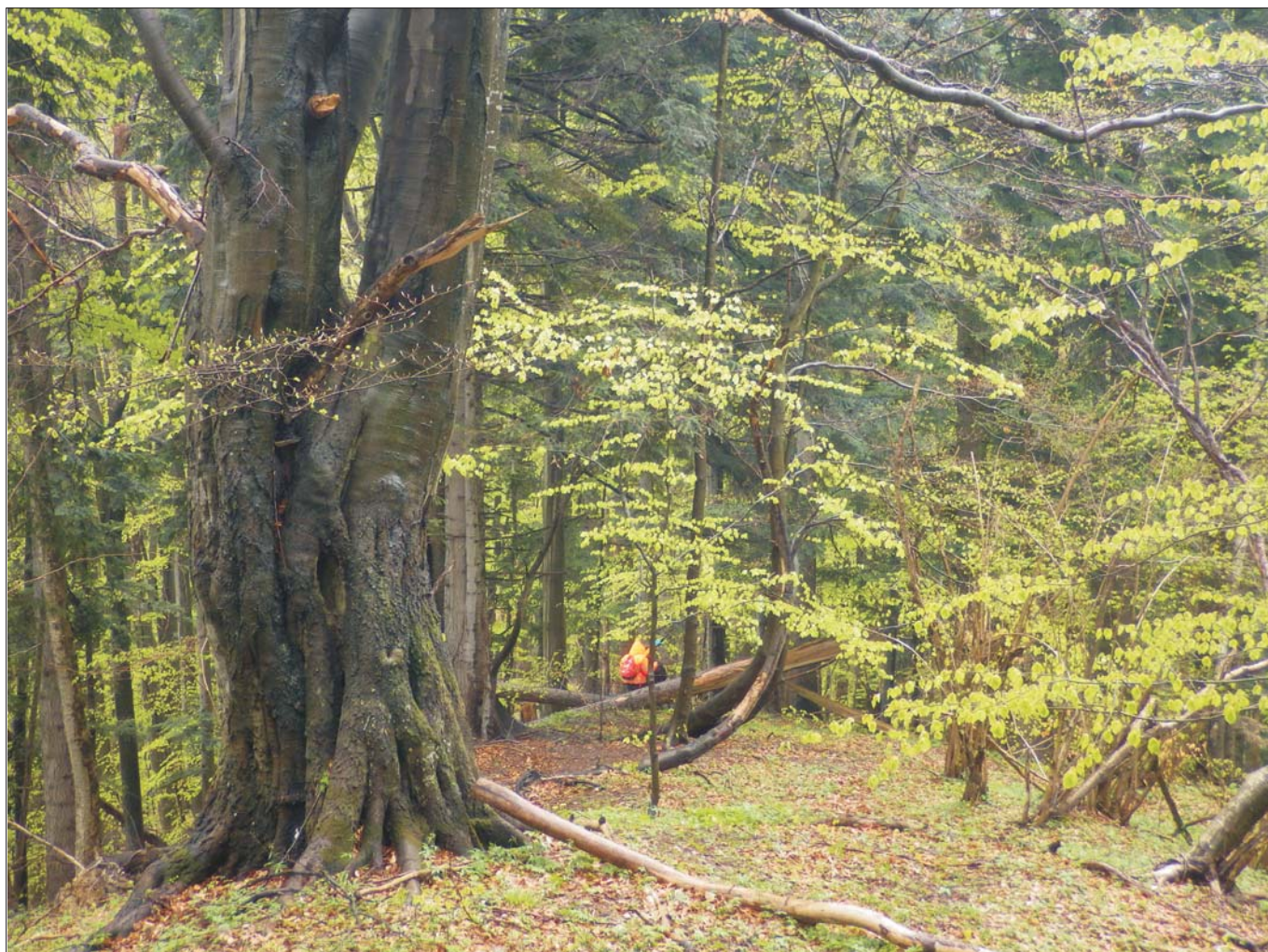
Rezerváciu sme pravidelne monitorovali, sprevádzali sme záujemcov o jej návštevu. V piatich prípadoch sa jednalo o výber stromov symbolickými vlastníckmi. Podali sme jedno trestné oznámenie na prerezanie stromu padnutého cez zarastajúcu zväžnicu nachádzajúcu sa v rezervácii. Zabezpečili sme geodetické vytyčovanie hraníc novo prikúpených lesov pod Soliskom, ktoré pomáhali značiť aj účastníci júnového terénneho seminára Gaia.

Aktívne sme sa venovali problému odovzdania lesov patriacich LZ VLK, ktoré užíva štátny podnik Lesy SR. Jednania sa nám podarilo posunúť vpred a došlo k dohode týkajúcej sa konkrétnych parciel, overeniu ich hraníc v teréne a odovzdaniu dokumentácie medzi odbornými lesnými hospodármi. Do konca roku 2018 Dohoda o odovzdaní majetku podpísaná nebola.

Les v Strážovských vrchoch dostal VLK ako vzácny dar od súkromného vlastníka. Súkromná prírodná rezervácia Rysia bola počas roka monitorovaná našimi členmi a priaznivcami a tiež účastníkmi minulých terénnych seminárov Gaia.

VLK 2018

- **474 PRÍSPEVKOV NA ROZŠÍRENIE VLČEJ**
- **PRIKÚPENIE 8,71 HEKTÁROV**
- **ZNAČENIE HRANÍC**
- **MONITORING**

Čergov

V rámci monitoringu ťažby a nelegálnych prejazdov sme sa zamerali predovšetkým na existujúce štátne prírodné rezervácie, územia vo vlastníctve VLK-a a na územia, ktoré navrhujeme na vyhlásenie za nové rezervácie.

Od roku 2017 sa rieši trestné oznámenie VLK-a pre podozrenie z trestného činu porušovania ochrany rastlín a živočíchov v súvislosti s vykonávaním ťažby štátnym podnikom Lesy SR v území NATURA 2000. V priebehu roku 2018 sme v súvislosti s porušovaním ochrany biotopov chránených druhov v územiach NATURA 2000 podali viacero trestných oznámení a podnetov adresovaných inšpekcii životného prostredia. Problém ťažieb v územiach NATURA 2000 sme v roku 2018 neuzavreli a sú naďalej v riešení. Niekoľko podnetov sme podali aj v súvislosti s porušovaním lesného zákona. Trestné oznámenia, ktoré sme podali v súvislosti s pohybom motorových vozidiel v rezerváciách Čergovský Minčol, Hradová hora a v hrebeňových častiach Čergova polícia po prešetrení postúpila okresnému úradu na priestupkové konania. V novembri 2017 sme objavili prebiehajúcu ťažbu v okolí kopca Solisko, v záujmovom území, v ktorom VLK vlastní pozemky. Podarilo sa nám ju zastaviť a začali sme tzv. hybridnú blokádu, ktorej symbolom sa stal transparent s textom Zachráňme Čergov zavesený nad závorou pri vstupe do bránených lesov. Hybridná blokáda pokračovala aj počas celého roka 2018. V jarých mesiacoch aktivisti kmeňa Čergov a dobrovoľníci intenzívne monitorovali záujmové územia (kontrola prebiehala takmer každý druhý deň). Transparent bol počas roka asi desaťkrát odcudzený a následne nahradený novým. Priebežne sme rokovali so zástupcami štátneho podniku Lesy SR o nepokračovaní ťažby pod Soliskom a zúčastnili sme sa spoločnej terénnej obhliadky. Ťažba v záujmovom území v roku 2018 neprebíhala, čím hybridná blokáda plnila svoj účel. VLK-om kúpené lesy na Čergove a bránené pred ťažbou sa stali súčasťou klipu k pesničke Neberte lesy, ktorú naspievala Sisa Fehér.

Riešili sme Plán starostlivosti o les pre lesný hospodársky celok Zborov - neštátne lesy.

VLK 2018

- **PODÁVANIE TRESTNÝCH OZNÁMENÍ A PODNETOV V SÚVISLOSTI S ŤAŽBAMI V ÚZEMIACH NATURA 2000**
- **HYBRIDNÁ BLOKÁDA, BLOKOVANIE ŤAŽBY V ZÁUJMOVOM ÚZEMÍ V OKOLÍ SOLISKA**
- **MONITORING**

UNESCO lokalita Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy, Vlčie hory

V roku 2018 Najvyšší kontrolný úrad potvrdil to, na čo VLK upozorňuje už vyše 10 rokov – Slovensko nedostatočne zabezpečilo ochranu svojej časti karpatských bukových pralesov a nezrovnalosti v tejto lokalite pretrvávajú od predloženia nominačného projektu a vyhlásenia územia za lokalitu svetového dedičstva UNESCO v roku 2007.

Kedže na 65 % územia slovenských komponentov sa naďalej ťaží drevo a loví zver, v marci sme požiadali UNESCO o nezávislú UNESCO/IUCN misiu, aby zhodnotila, či je ohrozený predmet ochrany a či nie je potrebné zaradiť lokalitu na Zoznam ohrozených lokalít Svetového dedičstva UNESCO. List sme okrem členov Výboru Svetového dedičstva UNESCO adresovali aj ostatným 11 krajinám, ktorých komponenty sú súčasťou tejto spoločnej nadnárodnej UNESCO lokality Staré bukové lesy a bukové pralesy Karpát a iných regiónov Európy.

Výbor Svetového dedičstva UNESCO, na základe satelitných snímok, ktoré mu VLK doručil, potvrdil na svojom 42. zasadnutí v Bahrajne (24. 6. – 4. 7. 2018), že v slovenských komponentoch prebieha ťažba a že Slovenská republika poskytuje Výboru zavádzajúce informácie o jej pozastavení. Výbor Svetového dedičstva preto vyzval Slovenskú republiku, aby urgentne zabezpečila bezzásahový režim na celej výmere, teda na 5 766 hektároch, pretože svojou neschopnosťou zabezpečiť ochranu ohrozuje ostatné krajiny, ktorých komponenty sú súčasťou tejto UNESCO lokality.

Tú istú požiadavku VLK prezentoval 23. júla na konferencii vo Viedni, ktorá sa zaoberala problémami a budúcnosťou Svetového dedičstva Karpatských pralesov.

Územie UNESCO komponentov, aj širšie územie NP Polonín, CHKO Východné Karpaty a CHKO Vihorlat, s dôrazom na prírodné rezervácie a záujmové územia, pravidelne monitorovali aktivisti a priaznivci kmeňa VLK Východné Karpaty. V júli objavili nelegálny výrub vyše 50 stromov v PR Kyjovský prales vo Vihorlate, v rezervácii s najvyšším stupňom ochrany, ku ktorému privolali políciu. Do príchodu polície však drevorubači utiekli a páchatelia zostali neznámi. Vyrúbané drevo bolo vrátené naspäť do rezervácie a ponechané na prirodzený rozklad.

V rámci správnych konaní sme namietali udelenie povolení na výstavbu železobetónovej rozhľadne v Národnej prírodnej rezervácii Jarabá skala s 5. stupňom ochrany a výstavbu 3 m širokého turistického chodníka, s parametrami odvoznej lesnej cesty, ktorý mal viesť k plánovanej rozhľadni. Obe konania boli zastavené, po tom, čo obec Zboj ako žiadateľ stiahla obe žiadosti.

VLK 2018

- INICIOVANIE KONTROLY NAJvyššieho KONTROLNÉHO ÚRADU
- POŽIADANIE UNESCA O NEZÁVISLÚ UNESCO/IUCN MISIU
- INFORMAČNÉ LISTY PRE UNESCO
- VÝZVA UNESCO SLOVENSKU NA ZABEZPEČENIE BEZZÁSAAHOVÉHO REŽIMU
- INFORMOVANIE UNESCA O SITUÁCIÍ NA SLOVENSKU VO VIEDNI
- MONITORING
- OBJAVENIE NELEGÁLNEJ ŤAŽBY
- SPRÁVNE KONANIA

TANAP, NAPANT

V roku 2017 sme požiadali MŽP SR o zrušenie Národného parku Nízke Tatry, z dôvodu neprimeranej výstavby a ničenia lesov kalamitnými ťažbami. Zároveň sme predložili návrh na novú bezzásahovú, prísne chránenú rezerváciu s rozlohou vyše 10 000 ha, ktorá by v tomto území vznikla.

Aj v roku 2018 sme vstupovaním do správnych konaní, naďalej strážili bezzásahovosť tatranských rezervácií s 5. stupňom ochrany, aby v nich úrady nepovolili výnimky na ťažbu dreva, neumožnili developerské projekty a prípadné výskumy, aby prebiehali bez usmrcovania živočíchov. Jednalo sa napríklad o rezervácie Suchá dolina, Belianske Tatry, Skalná dolina, Studené doliny, Demänovská dolina, Jánska dolina. Boli sme účastníkom v konaniach týkajúcich sa rozširovania zjazdovky Esíčka v Tatranskej Lomnici, novej lanovky z Hrebienka na Skalnate pleso, rozvoja lyžiarskeho strediska Vysoké Tatry – Tatranská Lomnica, rozvoja lyžiarskych kapacít Tatranská Lomnica – Jamy, umiestnenia lanového parku Tarzánia. Vstupovali sme do konaní k žiadostiam o udelenie súhlasov na zásahy do biotopov, ktoré developeri potrebujú pre ich legálne zničenie alebo poškodenie. Konania sa týkali pokračujúcej výstavby v Demänovskej doline, výstavby rekreačných chát, vodnej nádrže Zadná voda, dostavby hotelových apartmánov v Jasnej, výstavby lanovej dráhy Biela Púť – Priehyba s reštauráciou, výstavby zjazdovej trate Luková – Otupné, zjazdovej trate Lúčka. VLK ako účastník konaní s udeľovaním súhlasov, ani s rozvojom turisticko-športovej infraštruktúry na území národných parkov nesúhlasil.

Pramene Vydrice, Pečniansky les, Mestské lesy Košice

Navrhovaná prírodná rezervácia Pramene Vydrice je súčasťou územia CHKO Malé Karpaty a rozprestiera sa na pozemkoch vo väčšinovom vlastníctve mesta Bratislava. Vďaka našim aktivitám bola na tomto území už v predošlých rokoch utlmená ťažba. Územie bolo pravidelne monitorované aj v roku 2018. V auguste a v novembri sme kvôli zistenej ťažbe podali trestné oznámenia na prokuratúru a podnety na inšpekciu životného prostredia z dôvodu porušovania ochrany chránených živočíchov a poškodzovania ich biotopov v územiach NATURA 2000 – v CHVÚ Malé Karpaty (Vydrica) a v SKÚEV Devínska Kobyla. Trestné oznámenia aj podnety sú stále v riešení.

V roku 2018 odsúhlasili bratislavskí poslanci vyhlásenie záujmového územia za Prírodnú rezerváciu Pramene Vydrice, čo považujeme za významný posun vpred.

Pečniansky les je súčasťou územia európskeho významu Bratislavské luhy, ktoré chráni zdroje pitnej vody pre Bratislavu. Pozemky Pečnianskeho lesa vo vlastníctve štátu, získalo zmluvou o výmene za iné bezvýznamné lesné pozemky neznáme občianske združenie. VLK vstúpil do súdneho konania popri Lesoch SR ako žalujúci v druhom rade a aktívne vplýva na priebeh súdneho konania. V inom konaní, avšak súvisiacom i s Pečnianskym lesom, uznal Krajský súd v Bratislave našu žalobu proti vylúčeniu VLK-a z účastníctva v konaní týkajúcom sa schválenia plánu starostlivosti o lesy (PSOL) v Malých Karpatoch, konkrétne pre lesný celok Lesy SR Bratislava na roky 2016 – 2025 a vec vrátil na nové konanie.

Do siete evolučných lesov sme začali pripravovať návrh na novú prírodnú rezerváciu Račia, ktorá bude na území Mestských lesov Košice. Absolvovali sme viaceré jednania a terénne obhliadky. V apríli sme za zúčastnili otvorenia lesnej školy a panelovej diskusie na tému „Aktuálne otázky hospodárenia v košických lesoch“.

VLK 2018

- **PODÁVANIE TRESTNÝCH OZNÁMENÍ A PODNETOV V SÚVISLOSTI S ŤAŽBAMI V ÚZEMIACH NATURA 2000**
- **ZÍSKANIE SÚHLASU POSLANCOM MESTA NA VYHLÁSENIE REZERVÁCIE PRAMENE VYDRICE**
- **ÚČAŠŤ V SÚDNOM KONANÍ - PEČNIANSKY LES**
- **MONITORING**

Kampaň 10 % pre NIČ

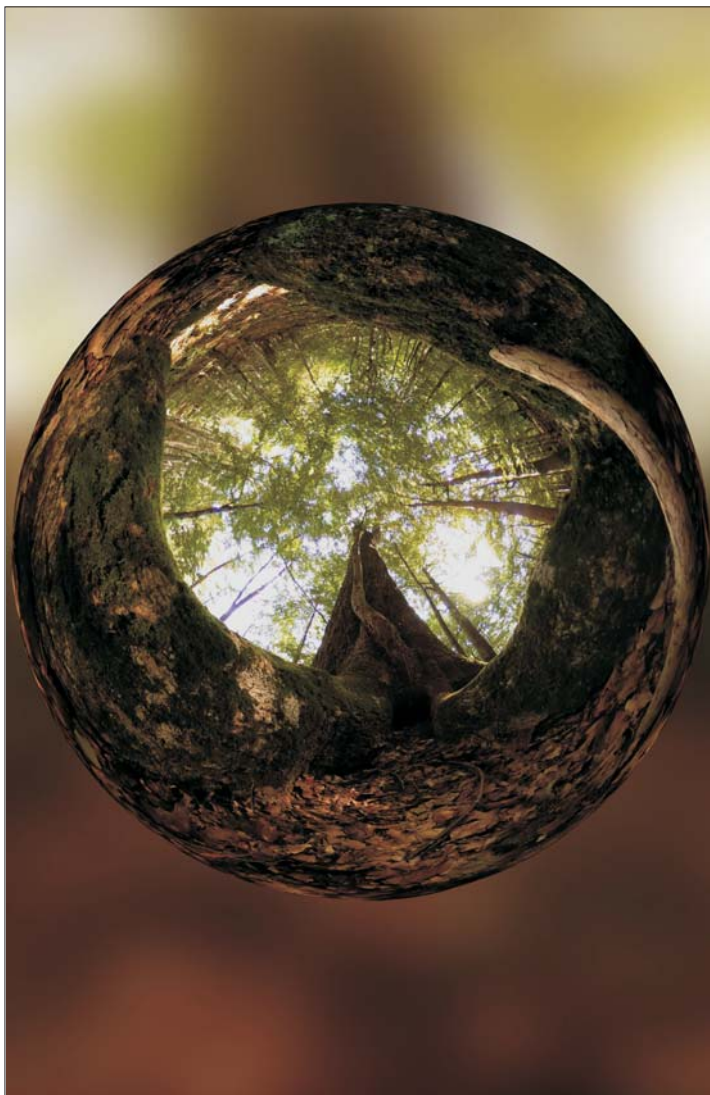
V januári 2018 sme od MŽP SR dostali odpoveď na petíciu Za zmenu zákona o ochrane prírody a krajiny, ktorú sme v roku 2017 odovzdali s 50 446 podpismi. Požiadavka týkajúca sa postupného zvyšovania prísne chránených území v národných parkoch na 75 % ich rozlohy bola zapracovaná do návrhu dokumentu Zelenšie Slovensko – Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 (Envirostratégia 2030). V septembri sme v rámci pripomienkového konania k tomuto dokumentu pripravili spolu s občianskym združením AROPANE! hromadnú pripomienku, ktorú sme na MŽP SR odovzdali s 5 665 podpismi. Jej cieľom bolo presadenie zásadných návrhov do Envirostratégie 2030, vrátane požiadavky na zabezpečenie bezzásahového režimu na 10 % rozlohy Slovenska a zrušenia dotácií na spaľovanie dreva v biomasových elektrárnach. V októbri sme sa zúčastnili prerokovania hromadnej pripomienky.

Nakolko dve kľúčové požiadavky, zredukovanie stupňov ochrany so stanovením konkrétnej rozlohy bezzásahových území a voľný pohyb občanov v chránených územiach, neboli do Envirostratégie 2030 zapracované, spustili sme v októbri novú Petíciu za lepšiu ochranu prírody.

V petícii požadujeme stanovenie výmery prísne chránených území na minimálne 10 % rozlohy SR do roku 2030 a umožnenie voľného pohybu ľudí v chránených územiach, ktorý je v súčasnosti zakázaný vo všetkých územiach s tretím a vyšším stupňom ochrany. Cieľom je získanie 100 000 platných podpisov, aby sa požiadavkami petície musela zaoberať Národná rada SR.

Do konca roka boli infostolíky s petíciou na 11 verejných akciách (filmové festivaly, benefičné koncerty, prednášky pre verejnosť) a začali sme zabezpečovať trvalé miesta (kaviarne, čajovne, obchody, kultúrno-spoločenské priestory a podobne) s trvalou možnosťou podpísania petície alebo odovzdania petičných hárkov.

V novembri sme pripravili pripomienku k návrhu novely zákona o ochrane prírody a krajiny. Bola zameraná na zabezpečenie ochrany prísne chránených území bez možnosti udeľovania výnimiek, na zväčšenie rozlohy bezzásahových území na 10% rozlohy SR, jasné odlíšenie prísne chránených území od území manažovaných, umožnenie voľného pešieho pohybu ľudí v chránených územiach a na práva verejnosti zúčastňovať sa rozhodovacích procesov. Pripomienku podpísalo 1 434 ľudí. Do konca roku 2018 sa povinné prerokovanie pripomienky neuskutočnilo.

VLK 2018

- **SPUSTENIE NOVEJ PETÍCIE ZA ZMENU ZÁKONA O OCHRANE PRÍRODY A KRAJINY S DVOMA POŽIADAVKAMI - 10% BEZZÁSAHOVÝCH ÚZEMÍ A UMOŽNENIE VOĽNÉHO PEŠIEHO POHYBU ĽUDÍ V CHRÁNENÝCH ÚZEMIACH**
- **SPRÁVNE KONANIA**
- **TRESTNÉ OZNÁMENIA**
- **PODNETY**
- **PRIPOMIENKOVANIE ZÁKONOV**
- **PRIPOMIENKOVANIE ENVIROSTRATÉGIE 2030**

Kampaň BIOMASAKER

Kampaň za zrušenie dotácií na spaľovanie stromov v biomasových elektrárnach pokračovala aj v roku 2018 (štvrtý rok od jej začiatku). Jej hlavným cieľom bola zmena zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a ukončenie štátnych dotácií na spaľovanie dreva, ktoré nepochádza z energetických porastov alebo nevzniká ako odpad z drevospracujúceho priemyslu.

V predošlých rokoch novela, ktorú predkladali opoziční poslanci stotožnení s návrhom LZ VLK, dvakrát neprešla v Národnej rade SR prvým čítaním. Pri opätovnom predložení návrhu 25. júna ju poslanci posunuli do druhého čítania. Po tomto zásadnom úspechu nasledovali mesiace intenzívnej práce s verejnosťou a poslancami, zúčastňovali sme sa verejných diskusií, stretávali s poslancami a aktivizovali verejnosť, aby s témou BIOMASAKER oslovovali poslancov, či už formou listov, e-mailov, telefonických rozhovorov alebo osobných stretnutí.

V rámci dokumentárneho cyklu Biele vrany a hrdinovia medzi nami vznikol dokument Biomasker režisérky Jany Bučky, o ktorom povedala: „Biomasker je o ekocíde, ktorú treba zastaviť“. O biomasakri v dokumente rozprával náčelník VLK-a, Juraj Lukáč. V júli až októbri sa Juraj Lukáč a Peter Sabo spolu s režisérkou dokumentu zúčastňovali diskusií, ktoré boli spojené s premietaním filmu. Uskutočnili sa v Považskej Bystrici, Prešove, Bardejove, v obci Čabiny a na Šarišskom hrade. O biomasakri sa diskutovalo aj na informačných stánkoch počas celého roka a na festivale Hviezdy noci v Bytči.

V septembri sme sa zúčastnili prerokovaní novely zákona vo výboroch NR SR – vo výbore pre pôdohospodárstvo a výbore pre hospodárstvo. V októbri VLK poslal poslancom 150 listov s výzvou, aby hlasovali za novelu zákona a štátne dotácie zrušili. Do posielania e-mailov a listov sme zapojili i verejnosť. Po celý čas téma biomasakra rezonovala v rozhlase, televízii, v tlači. Koncom novembra sme oslovovali poslancov priamo pred parlamentom a rovnako i 6. decembra, keď mali poslanci o novele hlasovať.

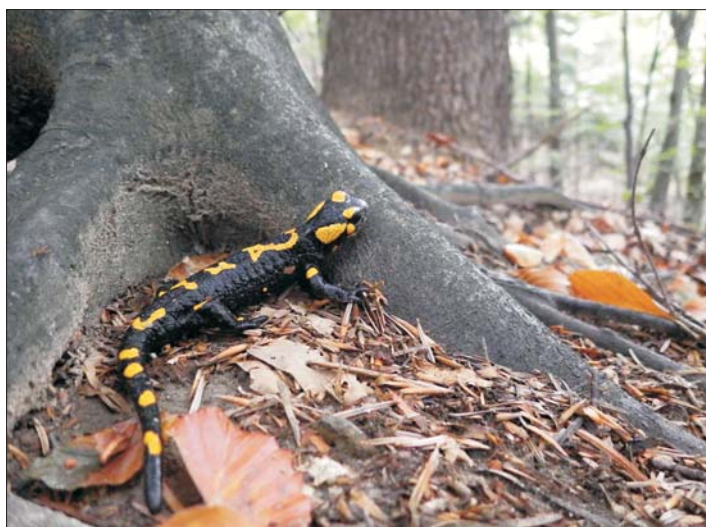
6. decembra 2018 poslanci tesným pomerom hlasov schválili opozičný návrh novely zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie v znení, ktoré sme predkladali už v roku 2016. Krátko po hlasovaní sme priamo na tlačovej konferencii v NR SR poďakovali všetkým, ktorí k schváleniu novely pomohli. V nasledujúcich dňoch sme aktivity sústredili smerom k prezidentovi, ktorý novelu 12. decembra 2018 podpísal.

Tento obrovský úspech sa nám podarilo dosiahnuť len vďaka komplexnému prístupu ku kampani, v ktorej sme prácu založili na odborných argumentoch a analýzach kombinovali s advokačnými aktivitami, právnymi krokmi,

VLK 2018

- MONITORING
- SPRÁVNE KONANIA
- PODNETY
- AKTIVITY ZAMERANÉ NA INFORMOVANIE POSLANCOV
- DOKUMENT BIOMASAKER
- ÚČASŤ NA MEDZINÁRODNOM STRETNUTÍ FOREST MOVEMENT EUROPE
- ZASTAVENIE VÝRUBU 51 000 STROMOV A 166 HEKTÁROV KROVÍN
- DOSIAHNUTIE SCHVÁLENIA OPOZIČNÉHO NÁVRHU ZÁKONA

VLK 2018

- ANALYZOVANÝCH 1 155 KONANÍ
- ÚČASŤ V 147 KONANIACH
- VSTUP DO 12 PROCESOV EIA
- PRIPOMIENKOVANIE 12 PROGRAMOV STAROSTLIVOSTI O CHRÁNENÉ ÚZEMIA
- OCHRANA HLUCHÁŇOV V OKRESOCH REVÚCA, GELNICA, ROŽŇAVA
- OCHRANA CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ PRED ŤAŽBOU, CHEMICKÝMI POSTREKMI, UMIESTŇOVANÍM STAVIEB, USMRCOVANÍM ŽIVOČÍCHOV, VJAZDOM MOTOROVÝCH VOZIDIEL
- TRESTNÉ OZNÁMENIA, PODNETY
- PRIPOMIENKOVANIE ZÁKONA O LESOCH
- PRIPOMIENKOVANIE ZÁKONA O POLOVNÍCTVE
- PRIPOMIENKOVANIE ZÁKONA O OCHRANE PRIRODY A KRAJINY

zvyšovaním verejného povedomia a získavaním verejnej podpory. Jej súčasťou boli odborné analýzy pre politikov, podnety na kontrolu spaľovaného dreva, petícia s 38 000 podpismi, žaloby, demonštrácie, práca s verejnosťou.

Spaľovanie dreva z lesov je celosvetový problém. Biomasa bola nosnou témou aj medzinárodného stretnutia Forest Movement Europe (FME), ktoré sa uskutočnilo v apríli v Estónsku za účasti zástupcov lesoochranských organizácií, hnutí a iniciatív z celého sveta. Skúsenosti zo Slovenska za LZ VLK prezentoval Peter Sabo.

Celoročnou aktivitou bol naďalej monitoring lesov, podávanie trestných oznámení na výrubu a zapájanie sa do správnych konaní. V novembri sa nám podarilo zastaviť schválený výrub 51 000 stromov a 166 hektárov krovín na nelesných pozemkoch v katastri obce Raslavice.

Zákon o lesoch, Zákon o poľovníctve, Správne konania, Posudzovania vplyvov na životné prostredie (EIA), Trestné oznámenia, Podnety

Popri zákone o ochrane prírody a krajiny, ktorý sme pripomienkovali v rámci kampane za 10 % bezzásahového územia na Slovensku, sme v júli pripravili hromadnú pripomienku k návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony. Hromadná pripomienka VLK-a obsahovala iba jeden bod, ktorý sa týkal definovania bežného hospodárenia v lesoch a jeho vzťahu k zákazom, podmienkam a obmedzeniam ustanovených v osobitných predpisoch. Cieľom tejto požadovanej úpravy je odstránenie nejasností a zabránenie porušovania ustanovení osobitných predpisov, zvlášť vo vzťahu k zákonu o ochrane prírody a krajiny. Hromadná pripomienka bola odovzdaná s 2 324 podpismi.

V októbri sme sa zúčastnili rozporového konania na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktoré dopadlo úspešne a pripomienka bola akceptovaná.

V novembri sme ešte pripravili hromadnú pripomienku k návrhu zákona o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pripomienka obsahovala 12 bodov a okrem iného sme požadovali zamedziť lovu vlkov a medvedí v noci, obmedziť prikrmovanie zveri, zachovať voľný pohyb ľudí v poľných revíroch, zaviesť povinnosť zverejňovania informácií o spoločných poľovačkách, zakázať vykladať na vnadiská potravu atraktívnu pre medvede. Hromadnú pripomienku sme odovzdali s 1 306 podpismi. Do konca roka sa prerokovanie hromadnej pripomienky neuskutočnilo.

V tomto roku sme analyzovali 1 155 správnych konaní a vstúpili sme do 147 z nich. Analyzovali sme 30 programov starostlivosti o chránené územia, 12 z nich sme pri-

pomienkovali. Vstúpili sme do 12 procesov EIA. Celkovo sme na úrady v rámci tejto činnosti poslali 359 listov. Úrady nepovolili kalamitnú ťažbu v 54 rezerváciách v 5. stupni ochrany v minimálnom objeme 109 904,88 m³ (nie všade boli uvedené objemy ťažby, ktorých sa rozhodnutie týka) predovšetkým z dôvodov ochrany prirodzených procesov. Z nelesnej vegetácie nebol povolený výrub 7 688 drevín a 179 ha krovín. V rámci 20 správnych konaní bolo požadované usmrtenie 44 medvedí, usmrtených nebolo 26 medvedí.

V roku 2016 VLK zaslal podnety na okresné úrady (OÚ) v Gelnici, Rožňave, Revúcej, Brezne, Lip-

tovskom Mikuláši a Banskej Bystrici, v ktorých sme úrady požiadali o zabezpečenie ochrany biotopov hlucháňov. Napriek kritickej situácii a masívnemu poškodzovaniu týchto biotopov, predovšetkým v dôsledku kalamitných ťažieb, koná štátna správa životného prostredia extrémne pomaly a neefektívne. Aktívne sme sa v roku 2018 venovali predovšetkým biotopom hlucháňov v územnej pôsobnosti okresných úradov Gelnica, Revúca a Rožňava. Hlucháne a ochrana ich biotopov boli hlavnou témou odborného seminára v Bystrici, ktorého sme sa zúčastnili. Európska Komisia sa naďalej zaoberala spoločnou sťažnosťou troch slovenských organizácií (vrátane VLK-a) na porušenie povinností SR vo vzťahu k zabezpečeniu ochrany populácie hlucháňa hôrneho a jeho biotopov. Sťažnosť bola podaná v roku 2017.

Aj v roku 2018 sme pokračovali v eliminovaní používania chemických prípravkov v chránených územiach. Zapojili sme sa do konaní, ktoré sa týkali NP Slovenský raj, Tatranského národného parku, CHKO Horná Orava, NP Slovenský kras, ochranného pásma NP Poloniny, CHA Horský park.

Najvyšší súd SR, zrušil rozsudok Krajského súdu v Bratislave, ktorý zamietol žalobu VLK-a, ktorou sme sa domáhali preskúmania zákonnosti rozhodnutia MPRV SR. V rozhodnutí ministerstvo potvrdilo rozhodnutie OÚ Prešov o schválení návrhu programu starostlivosti o lesy pre Lesný celok Mestské lesy Prešov na roky 2014 – 2023.

Koncom roka začalo trestné stíhanie pre podozrenie z trestného činu porušovania ochrany rastlín a živočíchov, keď v rokoch 2014 – 2018 štátny podnik LESY SR vykonával rozsiahlu ťažbu v Gaderskej a Dedošovskej doline v lesnom hospodárskom celku Blatnica, v lokalitách chráneného vtáčieho územia Veľká Fatra a Územia európskeho významu Veľká Fatra.

Pomoc miestnym komunitám

Pomáhali sme aktivistom obce Lutila medzi Kremnickými vrchmi zastaviť výrub 1 566 stromov, čo sa aj podarilo. Naďalej sme vyvíjali aktivity súvisiace so záchranou parku a stromov na Masarykovej ulici v Prešove a aktivity súvisiace so zabránením otvárania nových plôch ťažby štrkopieskov v k. ú. obce Sabinov, časť Orkucany. Žalobu podanú voči mestu Sabinov na Krajský súd v Prešove sme v apríli vyhrali.

V tomto roku sa skončila 5-ročná práca VLK-a na zastavení prevádzkovania problematickej skládky komunálneho odpadu v Snine. Pokračovali sme v poskytovaní pomoci pri aktivitách občanov proti ťažbe ropy a zemného plynu v Zborove, Ruskej Porube, Olke a Pakostove. Na verejnom stretnutí v Zborove sme informovali verejnosť o našich skúsenostiach v Smilne, kde sa podarilo zablokovat prípravné práce na realizovanie vrtu.

Významným úspechom bolo zastavenie povoleného výrubu 51 000 stromov a 166 hektárov krovín na nelesných pozemkoch obce Raslavice, na ploche približne 1 000 hektárov. Výrub sa nám podarilo zastaviť niekoľko dní po začatí jeho realizácie. Následne obec vyvinula aktivitu na zrušenie rozhodnutia, ktorým bol výrub povolený.

V roku 2018 sme verejnosť zapojili do podávania trestných oznámení a podnetov adresovaných inšpekcii životného prostredia, ktoré sa týkali ťažieb v územiach NATURA 2000. Vzory podnetov a oznámení poskytujeme na požiadanie.

VLK 2018

- **POMOC MIESTNYM KOMUNITÁM PRI OCHRANE DREVÍN RASTÚCICH NA NELESNÝCH POZEMKOCH, BRÁNENIE ROZSIAHLÝM PLOŠNÝM VÝRUBOM**
- **UKONČENIE PREVÁDZKY PROBLEMATICKEJ SKLÁDKY KOMUNÁLNYCH ODPADOV V SNINE**
- **AKTIVITY PROTI ŤAŽBE ROPY**
- **AKTIVITY PROTI ŤAŽBE ŠTRKOPIESKOV**

ZACHRÁŇME DRAVCE

Vlk, medveď, rys

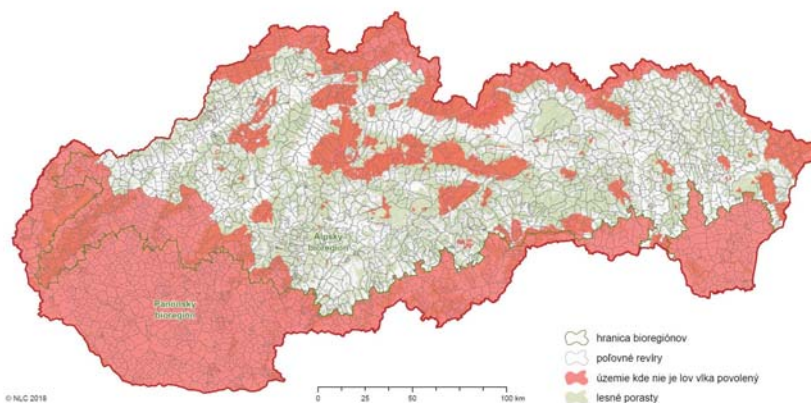
V decembri 2017 ministerka pôdohospodárstva schválila a podpísala dokument „Národný kontrolný program pre africký mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku v roku 2018“. Tento dokument umožňoval, v rámci opatrení proti šíreniu moru, lovenie diviakov aj zakázaným spôsobom lovu. V januári 2018 VLK požiadal ministerstvo pôdohospodárstva o zaslanie rozhodnutia, na základe ktorého bol tento zakázaný spôsob lovu povolený. V odpovedi nám ministerstvo oznámilo, že také rozhodnutie neexistuje. Následne bol Národný kontrolný program z decembra 2017 aktualizovaný a umožnenie zakázaného spôsobu lovu bolo zrušené.

Aktivity VLKa v roku 2018 smerovali k rozširovaniu území s celoročnou ochranou vlkov a určaniu nulovej kvóty na ich odstrel v polovnej sezóne 2018/2019. Požiadavku nulovej kvóty sme poslali poradným zborom okresných úradov, ministerke pôdohospodárstva aj ministrovi životného prostredia. Všetkým sme poslali informácie a mapy súvisiace s výsledkami výskumu, ktorý bol zameraný na distribúciu klasického moru ošípaných u diviakov v miestach s výskytom vlkov a bez ich výskytu.

Z dôvodu reálneho rizika prepuknutia afrického moru ošípaných na území Slovenska, považujeme zastavenie lovu vlkov za hlavné preventívne opatrenie, ktoré je potrebné prijať z dôvodu zníženia početnosti populácie diviačej zveri a zlepšenia jej fyzického a zdravotného stavu.

V októbri sa VLK zúčastnil na ministerstve pôdohospodárstva zasadnutia pracovnej skupiny na určenie kvót, na ktorom presadzoval nulovú kvótu. Nulovú kvótu požadoval aj zástupca štátnej ochrany prírody a ministerstva životného prostredia. Ministerstvo pôdohospodárstva umožnilo usmrtenie 70 vlkov. Stanovené podmienky lovu zabezpečili zväčšenie rozlohy oblastí s celoročnou ochranou vlkov o 5 059 hektárov (nové územia NATURA 2000 vyhlásené aj na ochranu vlkov). Ku koncu roka 2018 vďaka zabezpečeniu ochrany vlkov v územiach NATURA 2000 boli vlci celoročne chránení v 84 územiach NATURA 2000, s výmerou zhruba 440 000 hektárov. Nebol povolený lov vlkov v polovnom revíri združenia, ktoré bolo prešetrované v dôsledku trestného oznámenia VLK-a. Týkalo sa porušenia podmienok určených v kvóte v predošlej polovnej sezóne. V kvóte, rovnako ako v predošlom roku, boli stanovené obmedzujúce podmienky lovu, ktoré okrem iného neumožňovali lov vlkov na spoločných poľovačkách. Územia, kde nebolo možné loviť vlka sú na mape znázornené červenou. Usmrtených bolo 31 vlkov.

Od roku 2003 VLK vyvíja aktivity zamerané na zrušenie regulačného lovu medveďov, pri ktorom sú usmrčován náhodne vybrané medvede spĺňajúce určené váhové a veľkostné parametre. Usmrcovanie medveďov v rámci regulácie neznižuje škody, ani riziko vzniku konfliktných situácií. Naopak, môže prispievať k ich vzniku, a to z dôvodu zakladania vnaďísk s potravou atraktívnou pre medvede a z dôvodu zanedbávania uplatňovania preventívnych opatrení. Za jedinú možnosť usmrčovania tohto chráneného živočícha považujeme iba usmrcovanie konkrét-

VLK 2018

- **SPRÁVNE KONANIA**
- **ZRUŠENIE POVOLENIA ZAKÁZANÝCH SPÔSOBOV LOVU**
- **AKTIVITY ZAMERANÉ NA PRIJATIE NULOVEJ KVÓTY**
- **ÚČASŤ NA KOMISII PRE URČENIE KVÓT LOVU VLKOV**

nych jedincov, ktoré spôsobujú opakované škody a preventívne opatrenia nie sú účinné, alebo usmrcovanie medvedí, ktoré svojím správaním ohrozujú ľudí a preventívne opatrenia nie sú účinné. Usmrtenie problémových jedincov nie je riešené v správnych konaniach. Zabezpečuje ho zásahový tím, a to v reálnom čase vzniku konfliktov.

Aj v roku 2018 bol VLK účastníkom všetkých správnych konaní, v ktorých MŽP SR rozhodovalo o žiadostiach na odstrel medvedí. Ministerstvo rozhodovalo o usmrtení 44 jedincov v rámci 20 správnych konaní. Povolilo usmrtenie 18 medvedí, usmrtených bolo 17 medvedí. Voči rozhodnutiam sme podali žaloby. V konaniach neustále požadujeme realizovanie preventívnych opatrení, vrátane likvidácie všetkých krmovísk v poľných revíroch, na ktorých nachádzajú medvede neprirodzené zdroje potravy.

Koncom roka sme pripomienkovali materiál na rokovanie Pracovnej skupiny pre manažment veľkých šeliem týkajúci sa medvedí. V Levoči sme sa zúčastnili seminára k manažmentu veľkých šeliem.

Z dôvodu široko medializovanej bulvárnej správy o úmrtí turistu v Strážovských vrchoch, ktoré mu mal spôsobiť medveď, sme požiadali políciu o poskytnutie oficiálnych informácií týkajúcich sa úmrtia turistu. Na základe poskytnutých informácií sme následne verejnosť informovali, že žiadne poranenia mu nielen medveď, ale ani žiadna iná šelma nespôsobila.

GAIA – NÁŠ DOMOV

Terénne semináre, prednášky, infostánky, stretnutia

Zorganizovali sme 21. ročník unikátnych terénnych seminárov Gaia – náš domov, v lesoch Čergova. Slovom jednej účastníčky: „Gaia pre mňa bola zatiaľ najdlhším nepretržitým pobytom v lese. Okrem najlepšieho oddychu mimo civilizácie a spoznania skvelých ľudí, mi hlavne prehĺbila moje vedomosti o fungovaní prírody, lesa ako prirodzeného ekosystému, zosilila citlivosť voči okoliu a ešte viac prehĺbila vnímanie všetkých živých aj neživých bytostí ako celku. Z Čergova sa stala moja nová srdcovka a budem sa sem a k vlkom vracáť s láskou znova a snažiť sa o záchranu slovenskej divočiny a tým aj nás všetkých.“

V každoročnom zimnom prednáškovom cykle v Prešove sme aj tento rok zabezpečili kvalitných lektorov, pozvanie prednášať prijal doc. Petr Pokorný, PhD., štvrtohorný paleoekológ z Centra pre teoretické štúdiá Karlovej univerzity v Prahe, prof. RNDr. Juraj Krajčovič, CSc., molekulárny biológ, genetik a antropológ z UCM v Trnave, prof. RNDr. Vladimír Kováč, CSc., ichtyológ a ekológ z UK v Bratislave a z LZ VLK náčelník Ing. Juraj Lukáč a Ing. Peter Sabo.

Absolvovali sme 20 prednášok a diskusií pre širokú verejnosť, napríklad v Prievdzi, Púchove, Humennom, na Ekofestivale v Nitre, na akcii TEDx v Trenčíne, či na Nö Feste, v rámci ktorého diskusia prebehla priamo v terénne NAPANT-u. Hlavnými témami diskusií boli biomasaker a evolučné lesy. Ďalších 11 prednášok o činnosti VLK-a sme lektorovali pre žiakov základných a stredných škôl vo Svidníku, Ivanke pri Dunaji, Raslaviciach, Humennom a Bardejove. O potrebe presadzovania 10 % bezzásahových území hovoril Juraj Lukáč na fakulte prírodných

VLK 2018

- TRI OSEMDŇOVÉ TERÉNNÉ SEMINÁRE GAIA
- 2 STRETNUTIA ZAVÝJANIA
- 4 PRAVIDELNÉ STRETNUTIA PRE ČLENOV
- LETNÝ TÁBOR
- ZIMNÝ CYKLUS PREDNÁŠOK PRE VEREJNOSŤ V PREŠOVE
- LEKTOROVANIE 31 PREDNÁŠOK A BESIED PRE VEREJNOSŤ
- 35 INFOSTÁNKOV NA HUDOBNÝCH A KULTÚRNYCH AKCIÁCH
- PRAVIDELNÉ ŠTVRTKY S VLKOM V PREŠOVE

vied UKF v Nitre a Viliam Bartuš na Fóre ekologov 2018 v Košiciach pre študentov základných, stredných a vysokých škôl. Koncom októbra sa Viliam Bartuš a Janka Zajaková zúčastnili školenia prokurátorov v Starej Lesnej, kde prezentovali skúsenosti VLK-a s trestnými činmi v oblasti životného prostredia.

Zorganizovali sme dve neformálne víkendové stretnutia (Zavýjanie) s Jurajom Lukáčom, ktoré sú určené všetkým, koho zaujíma činnosť VLK-a. V máji sa uskutočnilo v Čergove a v septembri Poloninách. Pravidelne v Prešove zabezpečujeme tzv. štvrtky s VLK-om, taktiež určené širokej verejnosti.

Počas roka sme mali 35 infostánkov, hlavne na rôznych hudobných a filmových festivaloch, vegánskych hodoch a benefičných akciách pre VLK-a.

Pravidelné stretnutia s členmi sa uskutočnili aj v roku 2018. Jarná rovnodennosť bola v Malých Karpatoch, letný slnovrat vo Východných Karpatoch, jesenná rovnodennosť v Strážovských vrchoch a zimný slnovrat na Čergove. Letný tábor bol vo Vihorlatských vrchoch.

ABIES – VYDAVATELSTVO LZ VLK

Pokračoval predaj publikácií o hlbokjej ekológii a nových pohľadoch na les vydaných v našom vydavateľstve ABIES a predaj environmentálne zameraných publikácií z iných vydavateľstiev. Predali sme 105 kusov kníh vydavateľstva ABIES, 40 kusov ostatných kníh a 273 ostatného tovaru (karimatky podsedáky, tričká, DVD). V spolupráci s Dedoles s.r.o sme vydali tričká s potlačou obvodových hraníc rezervácií a zabezpečili vyrobenie ďalších karimatiek podsedákov. Ostatný tovar slúži na propagáciu VLK-a.

Médiá

Z informácií o našej činnosti prevládali v mienkotvorných tlačенých, elektronických a internetových médiách počas roka predovšetkým správy či rozhovory a diskusie o biomasakri a s ním súvisiacej novele zákona. V auguste bol k tejto téme hosťom Rádia Regina Peter Sabo. Ďalšími témami boli problémy ochrany UNESCO Karpatských bukových pralesov, nové budovateľské aktivity v Tatranskom národnom parku a koncom roka i petícia za 10 % bezzásahového územia na Slovensku.

Niekoľko rozhovorov s Jurajom Lukáčom bolo v .týždni, v Rádiu Slovensko bol v auguste hosťom v Nočnej pyramíde a v septembri sa s ním rozprával Braňo Dobšínský. V júli bol rozhovor o UNESCO lesoch v Pravde a v decembri bol v Príbehoch zo Slovenska na SME moderní rozhovor o Kúp si svoj strom a 10 % Slovenska bez zásahov. O Kúp si svoj strom Juraj Lukáč hovoril aj v Českom rozhlase. Viliam Bartuš bol ako hosť pozvaný do metalovej relácie Headbanger_FM, v ktorej rozprával o aktivitách VLK-a a ochrane lesov.

POĎAKOVANIE

Srdečne ďakujeme všetkým, ktorí nám v roku 2018 pomáhali naplňať víziu VLK-a.

Ďakujeme všetkým prispievateľom za jednorazové a členské príspevky, 77-korunáčkarom za trvalé platby, prispievateľom na výkup území v rámci Kúp si svoj strom a všetkým, ktorí uviedli LZ VLK ako prijímateľa 2 % z odvedenej dane. Naše poďakovanie patrí i Janke Belovičovej, ktorej mimoriadna finančná pomoc nám veľmi pomohla.

Ďakujeme členom, aktivistom, dobrovoľníkom a priaznivcom, ktorí pomáhali pri našich celoročných aktivitách, či už na infostánkoch, pri hybridnej blokáde, pri oslovovaní poslancov, aktivitách súvisiacich s biomasakrom a mnohých ďalších. Ďakujeme všetkým, ktorí zriadili tzv. hot-spot, čiže miesto, kde možno podpísať petíciu za NIČ alebo doniesť vyplnený hárok. Ďakujeme všetkým, ktorí zbierajú podpisy i tým, ktorí petíciu podpísali. Ďakujeme za podporu hromadných pripomienok a tiež za aktivity, ktorými sami bránite lesy a stromy, pri ktorých vám pomáhajú rady a skúsenosti VLK-a.

Ďakujeme za príspevky z 15. ročníka internetovej hry Sendvič a za príspevky z benefičných akcií, ďakujeme žilinskej Hájovni za výťažok z februárového hudobno-filmového festivalu a z decembrového koncertu skupín Rozpor, Adacta a Prach, občianskemu združeniu Berkat a galérii Art point v Prievidzi, organizátorom benefičného festivalu Nö Fest, organizátorom klubovej akcie Tlak – Green Edition v Bratislave, košickému Collosseu za benefičný koncert skupín Rozpor, Adacta a Sistem Error, ďakujeme všetkým hudobným skupinám, ktoré na benefičných akciách vystupujú.

Ďakujeme majiteľovi obchodu Wilderoben za jeho celoročnú podporu, za výťažok z Dobrého trhu a z Green Friday. Ďakujeme lektorom prednáškového cyklu v Prešove. Ďakujeme režisérke Jane Bučka za podporu kampane Biomasaker jej dokumentárnym filmom, hudobníčke Jane Kirschner za podporné video, ktoré natočila, skupine Longital za zapožičiavanie masiek vlkov a stabilnú podporu vlčích aktivít.

Pomoc každého jedného priaznivca si nesmierne vážime.

Lesoochranárske zoskupenie VLK, 082 13 Tulčák 310, tel.: 051 7789 488, e-mail: alfa@wolf.sk, www.wolf.sk, www.vsetkoprenic.sk, <https://www.facebook.com/lesoochranarske.zoskupenie.vlk>

Autori fotografií: Katarína Grichová, Milan Krokker, Luboš Leško, Juraj Lukáč, Peter Sabo, Janka Zajaková, neznámi autori

FINANČNÁ SPRÁVA ZA ROK 2018

VÝNOSY

Zdroje	Suma (€)
Fyzické osoby	123 740
77 korunáčka	84 949
Príspevky, dary FO - rôzne	33 358
Členské príspevky	2 910
Darujme.sk	2 523
Nadácie a firmy	28 900
Rewilding Europe	22 436
Príspevky, dary PO - rôzne	1 857
Benevity	1 654
Wilderoben	1 322
UNDP	931
ELNEC s.r.o.	700
Verejné zdroje	52 183
Asignácia dane	51 061
Dotácie ŠR, EU - Ekopolis, NLC	1 121
Iné	11 774
Predaj tovaru a služieb	3 335
Odpis záväzkov	4 396
Vyplatené trovy konaní	3 915
Ostatné výnosy	128
VÝNOSY SPOLU	216 596

NÁKLADY

Položky	PROGRAMY LZ VLK				Režijné náklady	Spolu (€)
	Zachraňujeme LESY	Zachraňujeme DRAVCE	GAIA	Vydavateľstvo ABIES		
ODBORNÁ PODPORA	39 180	4 077	1 425	418	279	45 379
Náklady expertov	9 681	2 336	380	0	0	12 397
FPK - Rewilding Europe	25 253	0	0	0	0	25 253
Monitoring médií, sociologické prieskumy	913	75	45	18	12	1 063
Programové vybavenie	779	389	234	93	62	1 557
Technické vybavenie	2 554	1 277	766	307	204	5 109
OSVETA	982	412	247	1 949	66	3 657
Publicita aktivít	824	412	247	99	66	1 648
Informačné materiály	158	0	0	0	0	158
Predaj kníh a reklamných predmetov	0	0	0	1 850	0	1 850
PREVÁDZKOVÁ PODPORA	19 154	8 427	6 621	3 297	2 750	40 250
Účtovníctvo	4 860	2 430	1 458	1 463	389	10 600
Komunikačné náklady	3 229	1 516	791	478	211	6 225
Nájomné a ubytovanie	2 687	1 098	774	264	176	4 998
Cestovné	4 775	1 879	2 673	105	175	9 607
Technicko-materiálne vybavenie	2 932	1 466	879	352	235	5 863
Dane a poplatky	592	0	0	0	985	1 577
Ostatné prevádzkové náklady	79	39	46	635	581	1 379
MZDY	49 146	24 573	14 744	5 897	3 932	98 291
Náklady na mzdu a poistenie zamestnancov	49 146	24 573	14 744	5 897	3 932	98 291
NÁKLADY SPOLU	108 462	37 489	23 037	11 562	7 026	187 577

SÚVAHA

AKTÍVA	k 31.12.2017	k 31.12.2018
Nehmotný majetok	3 054	6 184
Oprávky k nehmotnému majetku	-3 054	-3 086
Budovy	25 267	25 267
Oprávky k budovám	-1 316	-1 948
Hmotný majetok	47 155	50 392
Oprávky k hmotnému majetku	-41 695	-47 229
Pozemky	453 219	474 811
Obstaranie majetku	0	18 000
Poskytnuté pôžičky	12 399	12 139
Tovar	34 363	33 402
Finančný majetok	27 089	31 034
Pohľadávky	33 390	7 793
Náklady a príjmy budúcich období	198	73
AKTÍVA SPOLU	590 070	606 832

PASÍVA	k 31.12.2017	k 31.12.2018
Imanie	486 064	507 655
Závazky	38 919	21 358
Prijaté pôžičky	45 000	45 000
Krátkodobé rezervy	850	0
Výnosy budúcich období	133 746	118 308
Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov	-91 210	-114 509
Výsledok hospodárenia / +zisk, -strata	-23 299	29 019
PASÍVA SPOLU	590 070	606 832

Doplňujúce informácie k finančnej správe za rok 2018

Lesoochranárske zoskupenie VLK financuje svoju činnosť v roku 2018 bez významnejších zmien v štruktúre výnosov, nákladov, majetku a záväzkov.

Príspevky a dary od fyzických a právnických osôb sú najvýznamnejším zdrojom príjmov a sú prijímané formou pravidelných príspevkov – 77 korunáčka, jednorazových príspevkov na podporu svojej činnosti a členských príspevkov.

Ďalším zdrojom sú príspevky prijímané cez portál darujme.sk, benevity a charitatívna reklama s outdoorovým obchodom wilderoben.

Uzavreli sme projekt Rewilding Europe z rokov 2011-2012 a vyrovnali pohľadávky a záväzky spojené s týmto projektom.

Asignácia dane je podiel z dane poukázaný fyzickými a právnickými osobami na verejnoprospešný účel v našom prípade na ochranu a tvorbu životného prostredia a podporu vzdelávania. V roku 2018 nám bolo poukázané 50 157 eur a použili sme 51 061 eur, pričom sme využili aj neminutú časť z minulého roku.

Príjem z príspevkov na aktivitu Kúp si svoj strom je zaúčtovaný ako výnos budúcich období. Za rok 2018 bol príjem z príspevkov vo výške 32 444 eur a výdajom je kúpa pozemkov v hodnote 39 592 eur.

Z toho pozemky, ktoré sme kúpili koncom roka 2018 (18 000 eur) bol povolený vklad do KN až v nasledujúcom roku.

V evidencii majetku nám v roku 2018 teda pribudli pozemky v hodnote 21 592 eur.

Náklady členíme podľa druhu výdavku a účelu použitia medzi jednotlivé programy LZ VLK.

LZ VLK hospodáril v roku 2018 so ziskom. Návrh je zúčtovať zisk ako nevysporiadaný výsledok hospodárenia na zníženie straty za minulé obdobia.

Po skončení účtovného obdobia nenastali udalosti osobitného významu.

AUDÍTORSKÁ SPRÁVA

o audite účtovníctva a účtovnej závierky
za účtovné obdobie 2018

Účtovná jednotka

Lesoochranárske zoskupenie VLK
Tulčík 310
082 13 Tulčík

Prílohy:

- Účtovná závierka neziskovej účtovnej jednotky v sústave podvojného účtovníctva Úč NUJ
- Súvaha Úč NUJ 1 - 01
- Výkaz ziskov a strát Úč NUJ 2 - 01
- Poznámky Úč NUJ 3- 01
- Výročná správa

SPRÁVA NEZÁVISLÉHO AUDÍTORA
pre štatutárny orgán
Lesoochranárske zoskupenie VLK

Správa z auditu účtovnej závierky

Názor

Uskutočnila som audit účtovnej závierky občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK, Tulčík 310, 082 13 Tulčík, IČO: 31 303 862, ktorá obsahuje súvahu k 31. decembru 2018, výkaz ziskov a strát za rok končiaci sa k uvedenému dátumu a poznámky, ktoré obsahujú súhrn významných účtovných zásad a účtovných metód.

Podľa môjho názoru, priložená účtovná závierka poskytuje ***pravdivý a verný obraz finančnej situácie*** občianskeho združenia Lesoochranárske zoskupenie VLK k 31. decembru 2018 a výsledku jej hospodárenia za rok končiaci sa k uvedenému dátumu podľa zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Základ pre názor

Audit som vykonala podľa medzinárodných audítorských štandardov (International Standards on Auditing, ISA). Moja zodpovednosť podľa týchto štandardov je uvedená v odseku Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky. Od združenia som nezávislá podľa ustanovení zákona č. 423/2015 o štatutárnom audite a o zmene a doplnení zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štatutárnom audite“) týkajúcich sa etiky, vrátane Etického kódexu audítora, relevantných pre môj audit účtovnej závierky a splnila som aj ostatné požiadavky týchto ustanovení týkajúcich sa etiky. Som presvedčená, že audítorské dôkazy, ktoré som získala, poskytujú dostatočný a vhodný základ pre môj názor.

Zodpovednosť štatutárneho orgánu za účtovnú závierku

Štatutárny orgán je zodpovedný za zostavenie účtovnej závierky tak, aby poskytovala pravdivý a verný obraz podľa zákona o účtovníctve a za tie interné kontroly, ktoré považuje za potrebné na zostavenie účtovnej závierky, ktorá neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu alebo chyby.

Pri zostavovaní účtovnej závierky je štatutárny orgán zodpovedný za zhodnotenie schopnosti občianskeho združenia nepretržite pokračovať vo svojej činnosti, za opísanie skutočností týkajúcich sa nepretržitého pokračovania v činnosti, ak je to potrebné, a za použitie predpokladu nepretržitého pokračovania v činnosti v účtovníctve, ibaže by mal v úmysle občianske združenie zlikvidovať alebo ukončiť jej činnosť, alebo by nemal inú realistickú možnosť než tak urobiť.

Zodpovednosť audítora za audit účtovnej závierky

Mojou zodpovednosťou je získať primerané uistenie, či účtovná závierka ako celok neobsahuje významné nesprávnosti, či už v dôsledku podvodu, alebo chyby a vydať správu audítora, vrátane názoru. Primerané uistenie je uistenie vysokého stupňa, ale nie je zárukou toho, že audit vykonaný podľa medzinárodných audítorských štandardov vždy odhalí významné nesprávnosti, ak také existujú. Nesprávnosti môžu vzniknúť v dôsledku podvodu, alebo chyby a za významné sa považujú vtedy, ak by sa dalo odôvodnene očakávať, že jednotlivé, alebo v súhrne by mohli ovplyvniť ekonomické rozhodnutia používateľov uskutočnené na základe tejto účtovnej závierky.

V rámci auditu uskutočneného podľa medzinárodných audítorských štandardov, počas celého auditu uplatňujem odborný úsudok a zachovávam profesionálny skepticizmus. Okrem toho:

- Identifikujem a posudzujem riziká významnej nesprávnosti účtovnej závierky, či už v dôsledku podvodu, alebo chyby, navrhujem a uskutočňujem audítorské postupy reagujúce na tieto riziká a získavam audítorské dôkazy, ktoré sú dostatočné a vhodné na poskytnutie základu pre môj názor. Riziko neodhalenia významnej nesprávnosti v dôsledku podvodu je vyššie, ako toto riziko v dôsledku chyby, pretože podvod môže zahŕňať tajnú dohodu, falšovanie, úmyselné vynechanie, nepravdivé vyhlásenie, alebo obídenie internej kontroly.
- Oboznamujem sa s internými kontrolami relevantnými pre audit, aby som mohla navrhnúť audítorské postupy vhodné za daných okolností, ale nie za účelom vyjadrenia názoru na efektívnosť interných kontrol združenia.
- Hodnotím vhodnosť použitých účtovných zásad a účtovných metód a primeranosť účtovných odhadov a uvedenie s nimi súvisiacich informácií, uskutočnené štatutárnym orgánom.
- Robím záver o tom, či štatutárny orgán vhodne v účtovníctve používa predpoklad nepretržitého pokračovania v činnosti a na základe získaných audítorských dôkazov záver o tom, či existuje významná neistota v súvislosti s udalosťami, alebo okolnosťami, ktoré by mohli významne spochybniť schopnosť združenia nepretržite pokračovať v činnosti. Ak dospejem k záveru, že významná neistota existuje, som povinná upozorniť v mojej správe audítora na súvisiace informácie uvedené v účtovnej závierke, alebo ak sú tieto informácie nedostatočné, modifikovať môj názor. Moje závery vychádzajú z audítorských dôkazov získaných do dátumu vydania mojej správy audítora. Budúce udalosti, alebo okolnosti však môžu spôsobiť, že združenie prestane pokračovať v nepretržitej činnosti.
- Hodnotím celkovú prezentáciu, štruktúru a obsah účtovnej závierky vrátane informácií v nej uvedených, ako aj to, či účtovná závierka zachytáva uskutočnené transakcie a udalosti spôsobom, ktorý vedie k ich vernému zobrazeniu.

Správa k ďalším požiadavkám zákonov a iných právnych predpisov

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Môj vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe.

V súvislosti s auditom účtovnej závierky je mojou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo významnom nesúlade s auditovanou účtovnou závierkou, alebo našimi poznatkami, ktoré som získala počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne.

Posúdila som či výročná správa občianskeho združenia Lesoochranské zoskupenie VLK obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve.

Na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky, podľa môjho názoru:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2018 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho, na základe mojich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré som získala počas auditu účtovnej závierky, som povinná uviesť, či som zistila významné nesprávnosti vo výročnej správe, ktorú som obdržala pred dátumom vydania tejto správy audítora. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by som mala uviesť.

V Klokočove, 16. december 2019

Ing. Slávka Molčanyiová, PhD.
zodpovedný audítor
číslo licencie UDVA 991
072 31 Klokočov 45

